

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

професор кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
проф. Гаврилюк С. В. *С. Г. М.*

Протокол № 6 від «20» лютого 2019 р.

№3320022019

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

Правові аспекти освітньої діяльності у ВНЗ

підготовки магістра

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

освітньо-професійна програми Педагогіка вищої школи

Програма навчальної дисципліни «Правові аспекти освітньої діяльності у ВНЗ» підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, за освітньо-професійною програмою Педагогіка вищої школи.

Розробник: Чернета Світлана Юріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Рецензент: Антонюк Володимир Зіновійович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 11 від 31 січня 2019 р.

Завідувач кафедри: Гусак П.М.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи протокол № 6 від 31 січня 2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету Антонюк В.З.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	23 Соціальна робота, 231 Соціальна робота, Соціальна робота. Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 16 год.
		Практичні (семінарські) 14 год. Лабораторні ___ год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота 82 год.
		Консультації 8 год.
	Форма контролю: залік	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Програма навчального курсу «Правові аспекти освітньої діяльності у ВНЗ» складена відповідно до навчального плану підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти. Навчальний курс спрямований на аналіз та вивчення основних механізмів правового регулювання організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. Навчальна програма ґрунтується на системному підході до аналізу нормативно-правового забезпечення освітнього процесу ЗВО і компетентнісному підході до визначення якості підготовки здобувачів вищої освіти, здатних працювати у закладах вищої та професійно-технічної освіти.

Вивчення навчальної курсу «Правові аспекти освітньої діяльності у ВНЗ» сприятиме підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх викладачів, їх готовності кваліфіковано і майстерно виконувати свої професійні обов'язки, забезпечить оволодіння сучасними теоретичними і прикладними знаннями з аналізу та застосування норм професійній діяльності, допомагатиме подальшому професійному зростанню в умовах удосконалення правового регулювання вищої освіти в Україні.

Метою викладання навчальної дисципліни “Правові аспекти освітньої діяльності у ВНЗ” є засвоєння студентами теоретичних засад законодавчого забезпечення організації освітнього процесу у ЗВО, формування основних умінь і навичок, застосування норм права у викладацькій діяльності та становлення студента як викладача, здатного працювати у правовому полі.

Завданнями курсу є:

- розкриття змісту основних нормативно-правових документів, які забезпечують організацію освітнього процесу у ЗВО;

- аналіз норм правових документів, які регламентують освітню діяльність вцілому та організацію освітнього процесу у ЗВО, враховуючи кожного учасника цього процесу, зокрема;
- розробка на основі типових інструкцій та положення відповідні документи для організації освітнього процесу конкретного закладу вищої освіти та конкретних учасників цього процесу.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Загальні компетентності:

- здатність до набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;
- прагнення до формування та розвитку комунікативних здібностей, міжособистісної взаємодії у професійній сфері;
- здатність професійно користуватись базами даних (у т.ч. Інтернет-джерелами, бібліотечними фондами, фондами правової інформації), управляти інформаційними потоками з метою знаходження, систематизації, раціонального застосування й поширення інформації, задіяної в наукових освітніх дослідженнях;
- володіння комп'ютерною та інформаційною культурою, усвідомлення цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі;
- здатність до рефлексії власного освітнього та професійного досвіду, критичного оцінювання результатів діяльності; готовність до постійного саморозвитку та самовдосконалення; прояв допитливості, пізнавального інтересу, розуміння способів їх реалізації у процесі самонавчання; готовність до реалізації власного аксіологічного потенціалу;
- здатність до передання набутих знань іншим людям на основі застосування сучасної педагогічної методології, набуття вмінь постійного професійного самовдосконалення й самоосвіти з метою актуалізації знань про правову дійсність, збереження власного потенціалу актуального та інноваційного мислення.

Фахові компетентності:

- вміння взаємодіяти з соціальними партнерами, в тому числі з іноземними, щодо створення системи забезпечення якості освіти;
- здатність до професійної самоосвіти, особистіснопрофесійного зростання, проектування подальших освітніх траєкторій;
- готовність до створення методичного забезпечення освітнього процесу за кваліфікаційними рівнями;
- готовність визначати рівень особистісного і професійного розвитку: вивчати сучасні методи управління у процесі вирішення освітніх задач і виявляти можливості підвищення ефективності викладацької діяльності;
- вміння підтримувати й стимулювати пізнавальну активність студентів; володіти методичними прийомами індивідуальної педагогічної взаємодії, створення сприятливих умов освітньої діяльності.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання представляється у вигляді таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль І. Теоретичні засади правового статусу ЗВО					
Тема 1. Законодавче регулювання системи вищої освіти в Україні	10	2	2	6	-
Тема 2. Управління у сфері вищої освіти	5	-	-	4	1
Тема 3. Державні стандарти вищої освіти	7	2	-	4	1
Разом за модулем 1	22	4	2	14	2
Змістовий модуль ІІ. Законодавче забезпечення діяльності учасників освітнього процесу у ЗВО					
Тема 4. Учасники освітнього процесу	12	2	2	7	1
Тема 5. Керівництво закладами вищої освіти	13	2	2	8	1
Тема 6. Правове регулювати трудової діяльності учасників освітнього процесу	15	2	2	10	1
Тема 7. Прийом до закладів вищої освіти: правові аспекти	13	2	-	10	1
Тема 8. Працевлаштування випускників закладів вищої освіти	10	-	2	7	1
Разом за змістовим модулем 2	63	8	8	42	5
Змістовий модуль ІІІ. Правові забезпечення підготовки наукового-педагогічних працівників та міжнародного співробітництва					
Тема 9. Підготовка та перепідготовка наукових та науково-педагогічних працівників	17	2	2	12	1
Тема 10. Законодавче забезпечення міжнародної співпраці у вищій освіті	18	2	2	14	-
Разом за змістовим модулем 3	35	4	4	28	1
Всього годин:	120	16	14	82	8

5. Теми практичних (семінарських) занять

Змістовий модуль І. Теоретичні засади правового статусу закладів вищої освіти

Тема. Законодавче регулювання системи вищої освіти в Україні

1. Право на освіту. Основні принципи освіти
2. Національне законодавство про вищу освіту.

3. Міжнародні документи у сфері вищої освіти.
4. Структура вищої освіти

Змістовий модуль II. Законодавче забезпечення діяльності учасників освітнього процесу у ЗВО

Тема. Учасники освітнього процесу

1. Правовий статус учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти.
2. Права та обов'язки педагогічних і науково-педагогічних працівників.
3. Робочий час та оплата праці педагогічних та науково-педагогічних працівників
4. Права та обов'язки осіб, що навчаються у закладах вищої освіти.
5. Стипендіальне забезпечення студентів.

Тема. Керівництво закладами вищої освіти

1. Керівник закладу вищої освіти.
2. Колегіальні органи управління у закладі вищої освіти.
3. Вчена рада.
4. Органи громадського самоврядування у закладах вищої освіти.
5. Студентське самоврядування та його функції

Тема. Правове регулювати трудової діяльності учасників освітнього процесу

1. Внутрішній трудовий розпорядок.
2. Трудові угоди та контракти з працівниками закладу.
3. Посадові обов'язки і виробнича дисципліна.
4. Соціальний захист та соціальна допомога учасникам освітнього процесу в закладах освіти
5. Види і механізм юридичної відповідальності.

Тема. Працевлаштування випускників закладів вищої освіти

1. Поняття першого робочого місця.
2. Працевлаштування випускників закладів вищої освіти
3. Тристоронні угоди «заклад вищої освіти – студент – роботодавець»

Змістовий модуль III. Правові забезпечення підготовки науково-педагогічних працівників та міжнародного співробітництва

Тема. Підготовка та перепідготовка наукових та науково-педагогічних працівників

1. Основні форми підготовки наукових та науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації: аспірантура і докторантура.
2. Поняття наукового ступеня та вченого звання та їх присудження.
3. Спеціалізовані вчені ради.
4. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів

Тема 10. Законодавче забезпечення міжнародної співпраці у вищій освіті

1. Міжнародні угоди співпраці у сфері вищої освіти.
2. Міжнародні освітні програми і проекти у вищій освіті України
3. Бакалаврські програми і проекти. Магістерські програми і проекти
4. Особливості отримання стипендій.

5. Характеристика міжнародних освітніх програм: мета, структура, умови.
6. Особливості міжнародного стажування

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Розробити порівняльну таблицю закріплення права на вищу освіту в законодавстві України та зарубіжних країн відповідно до плану практичної 1 (подати в електронному варіанті), подати глосарій по темі з посиланням на першоджерело чи автора (не менше 5 понять).

2. Подати у вигляді порівняльної таблиці принципи створення, реорганізації та ліквідації державного та приватного закладу вищої освіти (мультимедійне представлення).

3. Розробити схематичне представлення взаємодії Національного агентства забезпечення якості вищої освіти та закладу вищої освіти.

4. Проаналізувати права та обов'язки осіб, що навчаються у закладах вищої освіти та співвіднести їх з правами інших учасників освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти.

5. Розробити порівняльну таблицю повноважень Вченої ради та Наглядової ради, громадського самоврядування та студентського.

6. На основі типової розробити посадову інструкцію доцента кафедри педагогічного факультету.

7. Розробити порівняльну таблицю правил прийому абітурієнтів України та декількох закордонних країн.

8. Проаналізувати співпрацю закладів вищої освіти зарубіжних країн з потенційними роботодавцями.

9. Проаналізувати проект Порядку присудження наукових ступенів докторів філософії.

10. Проаналізувати зміст та мету двох різних міжнародних освітніх програм та виокремити спільні риси.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Форми оцінювання: усне опитування у вигляді мультимедійного представлення розроблених по темах проектів, модульна контрольна робота, підсумковий тест.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання висвітлення основного завдання (доповіді) студента на практичному занятті

Бал	Критерії		
	<i>Характер пізнавальної діяльності</i>	<i>Структура відповіді</i>	<i>Характер відповіді</i>
1	Роз'яснення переважної кількості позицій	Зачитує виклад матеріалу за лекцією та одним підручником	Глибоке усвідомлення представлених позицій
2	Виділення та роз'яснення всіх ключових	Поєднує виклад матеріалу за лекцією і кількома	Розуміння теорії питання та прикладного її застосування

	моментів	підручниками, користуючись записами	
3	Повне розкриття питання, підкріплення викладу фактами та описаними прикладами	Поєднує виклад матеріалу за лекцією і кількома підручниками, не користуючись записами	Виділення ключових позицій питання та акцентування на них уваги
4	Наведення власних прикладів щодо прикладного застосування розкритих проблем	Чітка структурована відповідь за попередньо підготовленим планом та детальним описом його позицій, використання додаткових джерел	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми, узагальнення викладеного у вигляді чіткого переліку позицій

Таблиця 7.2

Розподіл балів для денної форми навчання

Поточний контроль (макс = 40 балів)										Модульний контроль (макс = 60 балів)			Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2			
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3		МК Р 1	МКР 2	МКР 3	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10				
6	-	-	5	5	6	-	6	6	6	20	20	20	100

Шкала оцінювання

Таблиця 7.3

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Конституція України : прийнята 28 червня 1996 р., із змінами від 08.12.2004. // Відомості Верховної Ради. – 2005. – №2. – 44 с.

2. Державна національна програма «Освіта. Україна XXI століття» // Освіта. – 1993. – № 44 – 46.

3. Загальноєвропейський простір вищої освіти – досягнення цілей / Комюніке Конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти м.Берген, 19-20 травня 2005р. // Освіта України. – 2005. – 5 липня. – С. 4 – 5.

4. Закон України „Про освіту” : прийнятий 05.09.2017 [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

5. Закон України „Про дошкільну освіту” : прийнятий 11.03.01р., із змінами та доповненнями станом на 28.09.2017р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

6. Закон України „Про загальну середню освіту” : прийнятий 13.05.99 р., із змінами та доповненнями станом на 28.09.2017р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

7. Закон України „Про позашкільну освіту” : прийнятий 22.06.2000 р., із змінами та доповненнями станом на 28.09.2017р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

8. Закон України „Про професійно-технічну освіту” : прийнятий 11.02.99 р., із змінами та доповненнями станом на 25.07.2018р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

9. Закон України „Про вищу освіту” : прийнятий 1 липня 2014 р., із змінами та доповненнями станом на 18.05.2018р. [Електронний ресурс}. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

10. Закон України „Про наукову та науково-технічну діяльність” : прийнятий 13.12.94 р., із змінами та доповненнями станом на 11.10.17р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

11. Закон України „Про охрану праці” : прийнятий 14.10.92 р., із змінами та доповненнями станом на 20.01.2018р. [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

12. Закон України „Про авторське право та суміжні права” : прийнятий 23.12.93р., із змінами та доповненнями станом на 22.07.2018р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

13. Закон України „Про відпустки” : прийнятий 15.04.96 р., із змінами та доповненнями станом на 25.07.2018р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

14. Закон України „Про державну допомогу сім’ям з дітьми” : прийнятий 21.11.1992р., із змінами та доповненнями станом на 20.01.2018р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

15. Постанова Кабінету Міністрів „Про впорядкування застосування контрактної форми трудового договору” : прийнята 19.03.93 р., із змінами та доповненнями станом на 27.06.2000р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

16. Постанова Кабінету Міністрів „Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності” : прийнята 12.10.10р. № 939, зі змінами станом на 29.04.2017р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

17. Постанова Кабінету Міністрів „Порядок надання щорічної основної відпустки тривалістю 56 календарних днів керівникам, педагогічним, науково-педагогічним працівникам освіти та науки” : прийнята 14.04.97 №346, із змінами та доповненнями станом на 24.02.2016р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

18. Постанова Кабінету Міністрів „Про затвердження умов, тривалості, порядку надання та оплати творчих відпусток” : прийнята 19.01.98 №45 [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

19. Постанова Кабінету Міністрів „Перелік закладів та установ освіти і посад, робота на яких дає право на пенсію за вислугу років” : прийнята 04.11.93 №909, зі змінами станом на 22.12.2016р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

20. Постанова Кабінету Міністрів „Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників” : прийнята 14.06.2000 № 963, зі змінами станом на 18.07.2018р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

21. Постанова Кабінету Міністрів „Про державну реєстрацію авторського права та договорів, які стосуються права автора на твір” : прийнята 27.12.01 №1756, зі змінами станом на 22.12.2017р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

22. Постанова Кабінету Міністрів „Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів та коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери” : прийнята 30.08.02 №1298 [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

23. Постанова Кабінету Міністрів „Про затвердження Національної рамки кваліфікацій” : прийнята 23.11.2011 № 1341 [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

24. Постанова Кабінету Міністрів „Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності” : прийнята 30 грудня 2015 р. № 1187 [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

25. Наказ МОН України „Про затвердження Типового договору про надання освітніх послуг навчальними закладами” : прийнятий 11.03.02 №183, зі змінами станом на 19.08.2015р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

26. Наказ МОН України „Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників” : прийнятий 06.10.2010р., зі змінами станом на 30.09.2013р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

27. Постанова Кабінету Міністрів „Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника” : прийнята 24.07.13р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

28. Наказ МОН України „ Про затвердження Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів третього і четвертого рівнів акредитації ” : прийнятий 24.12.2002р. , зі змінами станом на 20.11.2015р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

29. Наказ МОН України „Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів” : прийнятий 07.08.02 № 450 [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

30. Наказ МОН України „Про впорядкування діяльності відокремлених структурних підрозділів ВНЗ” : прийнятий 01.02.2008р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://www.uazakon.com/>.

31. Наказ МОН України „Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах” : прийнятий 20.12.02 №732, із змінами станом на 14.06.08р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

32. Наказ МОН України „Про затвердження Примірного статуту вищого навчального закладу” : прийнятий 05.02.03 №60 [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

33. Наказ МОН України „Про затвердження Порядку та умов надання платних послуг бюджетними науковими установами” : прийнятий 01.12.03 №798/657/351 [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

34. Наказ МОН України „Про затвердження Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти” : прийнятий 15.07.96 № 245 [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

35. Наказ МОН України „Про затвердження Положення про дистанційне навчання” : прийнятий 25.04.2013р. №466, зі змінами станом на 21.08.2015р. [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

36. Наказ Міністерства праці України „Про затвердження Типової форми контракту з працівником” : прийнятий 15.04.1994 № 23 [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

37. Наказ МОН, молоді та спорту України „Про затвердження Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів” : прийнятий 24.01.2013 № 48 [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

38. Положення про організацію навчального процесу у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки : прийнятий 02.10.2017р. [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://ed.eunu.edu.ua/documents/type/normatyvni-dokumenty-snu-imeni-lesi-ukrayinky>

Підручники та посібники:

39. «Європейський Союз - Україна: співробітництво у сфері вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Київ, 2010. – 20 с.

40. Адміністративне право : навч. посіб. / О. І. Остапенко, З. Р. Кисіль, М. В. Ковалів, Р. В. Кисіль. – Київ : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 536 с.

41. Базиль, О. Тенденції розвитку міжнародної співпраці українських університетів [Текст] / О. Базель, С. Соколов // Інновації в педагогічній освіті європейського простору: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Полтава : Полтавський літератор, 2009.

42. Беляєв Ю. Міжнародні зв'язки як важливий напрям удосконалення управління університетом в умовах європейської освітньої інтеграції [Текст] / Ю. Беляєв // Вища школа. – 2010. – № 7–8. – 18–27.

43. Білий Л.Г. Перспективи розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору [Електронне видання] / Л. Г. Білий // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2011. – № 4.

44. Валєєв Р.Г. Освітнє право України : навч. посібник \ Валєєв Р. Г. – Луганськ : Луганська правова фундація, 2011. – 287с.

45. Верхогляд О. Проблеми міжнародної співпраці у сфері вищої освіти: контроль за якістю освіти [Текст] / О. Верхогляд // Вища школа. – 2010. – № 1. – С.15–23.

46. Вища освіта в Україні : навч. посіб. / В. Г.Кремень, С. М. Ніколаєнко, М.Ф. Степко та ін. – Київ : Знання, 2005. – 327с.

47. Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання / П. П. Заєць, В. С. Згуровський. – Київ : Форум, 2003. – 1021с.

48. Вища освіта України: ліцензування та акредитація : аналіт. дослідж. / Т. В.Фініков, О. І.Шаров. – Київ : Навч.-метод. Центр „Консорціум із удоскон. Менеджмент-освіти в Україні”, 2003. – 68 с.

49. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / Вітвицька С. С. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006.– 384 с.

50. Вхідження національної системи вищої освіти в європейський простір вищої освіти ти наукового дослідження: моніторинг. дослідж.: аналіт. звіт [Текст] / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. Фонд дослідж. освіт. політики»; кер. авт. кол. Т.В. Фініков. – Київ : Таксон, 2012. – 54 с.

51. Європейське освітнє право : навч. посібник / О. М. Байталюк, М. В. Ворон. – Київ : Видавничий дім „Плеяда”, 2010. – 59 с.

52. Інтелектуальна власність : навч. посіб. / О. М. Стороженко, О. Б. Німко. – Київ : Видавничий дім „Плеяди”, 2010. – 63с.

53. Каленюк І. Розвиток вищої освіти та економіка знань: монографія [Текст] / І. Каленюк, О. Куклін. – К. : Знання, 2012. – 294 с.

54. Орленко В. Формирование права на образование в Украине / Орленко В., Орленко Л. // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2005. – № 3. – С.5-13.

55. Освітнє право : навч. посібник для студентів гуманітарних ВНЗ / [авт. кол.: В. В. Астахов, К. В. Астахова (мол.), О. Л. Войно-Данчишина та ін.] ; за заг. ред. В. В. Астахова ; Нар.укр.акад. ; Міжнар.фонд „Відродження”. – Харків : Вид-во НУА, 2011. – 144с.

56. Освітнє право : навч. посібник для студентів гуманітарних ВНЗ/ [авт.кол.: В.В.Астахов, К.В.Астахова (мол.), О.Л.Войно-Данчишина та ін.] ; за заг.ред. В.В.Астахова; Нар.укр.акад.; Міжнар.фонд „Відродження”. – Харків : Вид-во НУА, 2011. – 144с.

57. Основи освітнього права та правове регулювання діяльності навчальних закладів в Україні : навч. посіб. / О. М. Байталюк, О. Б. Німко. – Київ : Видавничий дім „Плеяди”, 2010. – 71 с.

58. Основи трудового права для керівника навчального закладу : навч. посіб. / Н. О. Давидова, М. В. Ворон. – Київ : Видавничий дім „Плеяди”, 2010. – 48 с.

59. Нововведення Закону України "Про вищу освіту" щодо ступенів та кваліфікації вищої освіти та їх імплементація [Електронний ресурс} // Режим доступу : <http://edu-mns.org.ua/img/news/5496/222.pdf>

60. Нормативно-правові документи з питань вищої освіти / Дудник Т., Іщенко Т., Хоменко М. ; за ред. Болубаша Я.Я. – Київ, 2004. – 304 с.

61. Права дітей та підлітків: навч. посіб. / О. М. Байталюк, О. Б. Німко. – Київ : Видавничий дім „Плеяди”, 2010. – 52 с.

62. Правові основи діяльності вищих навчальних закладів : навч. посіб. / О. М. Стороженко, О. Б. Німко. – Київ : Видавничий дім „Плеяди”, 2010. – 50 с.

63. Правові основи управління освітньою діяльністю : навч. посіб. / О. М. Стороженко, О. Б. Німко. – Київ : Видавничий дім „Плеяди”, 2010. – 55с.

64. Приватна вища школа України на шляху інновацій : монографія / за ред. В. П. Андрущенко, Б. І. Корольова. – Харків, 2005. – 229 с.

65. Розвиток сучасної університетської освіти країн Західної Європи : монографія / А. В. Ржевська ; Держ. закл. „Луган.нац.ун-т імені Тараса Шевченка”. – Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2011. – 356с.

66. Цивільно-правові договори в сфері освіти : навч. посіб. / Н. О. Давидова, М. В. Ворон. – Київ : Видавничий дім „Плеяди”, 2010. – 54 с.

Додаткова:

67. Бабак В. Проблема вдосконалення переліку напрямів підготовки і спеціальностей та світова практика формування програм вищої освіти / Бабак В. // Вища школа. – 2004. – № 5 - 6. – С. 74 - 79.

68. Гетьман Г. Колізії у законодавстві про вищу освіту та шляхи їх подолання / Г. Гетьман, Г. Гончарова // Новий колегіум. – 2005. – № 1- 2. – С. 13 – 19.
69. Дзоз В. Освітня справа як складник гуманітарної політики держави / Дзоз В. // Вища освіта України. – 2004. – № 4. – С. 36 – 39.
70. Вишневський О. На шляху реформ: Актуальні питання сучасної української освіти та змісту виховання / Вишневський О. – Дрогобич : Коло, 2005. – 176с.
71. Кафарський В. Проблеми реалізації законодавства у сфері освіти / Кафарський В. // Голос України. – №162. – 2005. – С. 8 – 9.
72. Красняков Є. Законодавство у сфері освіти – галузь самостійна / Красняков Є. // Віче. – 2003. – № 9. – С. 60 – 62.
73. Реформування вищої освіти у процесі демократизації українського суспільства / за ред. Б.А. Головка. – К. : ВПЦ Київський університет, 2004. – 220с.
74. Cherneta S. Poszczególne problemy regulacji prawnych działalności instytucji szkolnictwa wyższego na Ukrainie / Cherneta S. Y. // Knowledge. Education. Law. Managtmtnt. Nauka. Oświata. Prawo.Zarządzanie. – 2015. - № 2 (10). – S. 25-34.

Інтернет-ресурси:

75. <http://www.mon.gov>. - Офіційний сайт Міністерства освіти та науки України
76. <http://eenu.edu.ua/uk> - Східноєвропейський національний університет імені лесеї України
77. <http://www.osvita.com> - Єдине освітнє інформаційне вікно України
78. <http://www.eu-edu.org> - Європейський освітній портал
79. <http://www.osvita.org.ua> - Освітній портал
80. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws> - Законодавство про освіту

8.ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Національне законодавство про вищу освіту.
2. Законодавча база державної політики у галузі освіти.
3. Право громадян на освіту та механізми його реалізації.
4. Основні принципи освіти.
5. Структура та зміст Закону України «Про освіту».
6. Основні принципи вищої освіти.
7. Право громадян та умови здобуття вищої освіти.
8. Закон України «Про вищу освіту» та Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» як основні нормативно-правові документи, що регулюють діяльність системи вищої освіти.
9. Міжнародні документи у сфері вищої освіти.
10. Державна політика у сфері вищої освіти
11. Органи управління у галузі вищої освіти.
12. Принципи управління закладами вищої освіти.
13. Типи закладів вищої освіти.
14. Правовий статус закладу вищої освіти.
15. Автономія закладів вищої освіти: фінансова та адміністративна

16. Установчі документи закладу вищої освіти.
17. Державна реєстрація та державне регулювання діяльності ЗВО.
18. Створення, реорганізація та ліквідація закладу вищої освіти.
19. Система стандартів вищої освіти.
20. Освітні ступені вищої освіти.
21. Державний стандарт вищої освіти.
22. Поняття якості вищої освіти.
23. Створення та повноваження НАЗЯВО.
24. Науково-методичне забезпечення вищої освіти.
25. Ліцензування освітньої діяльності, спеціальностей.
26. Акредитація освітніх програм та закладів вищої освіти.
27. Правовий статус учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти.
28. Права та обов'язки педагогічних і науково-педагогічних працівників.
29. Регулювання робочого часу та оплати праці педагогічних та науково-педагогічних працівників.
30. Підвищення кваліфікації та стажування.
31. Особи, які навчаються у ЗВО..
32. Права та обов'язки осіб, що навчаються у закладах вищої освіти.
33. Стипендіальне забезпечення студентів: академічна та соціальна стипендія.
34. Керівник закладу вищої освіти.
35. Колегіальні органи управління у ЗВО. Вчена рада. Робочі та дорадчі колегіальні органи.
36. Органи громадського самоврядування у закладах вищої освіти.
37. Студентське самоврядування у системі вищої освіти.
38. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку.
39. Трудові угоди та контракти з працівниками закладу.
40. Посадові обов'язки і виробнича дисципліна.
41. Правове регулювання соціального захисту та соціальної допомоги учасникам освітнього процесу в закладах вищої освіти.
42. Види і процедури юридичної відповідальності. Кодекс академічної доброчесності.
43. Умови прийому на навчання до закладу вищої освіти.
44. Конкурсний відбір.
45. Правова база зовнішнього незалежного оцінювання.
46. Український центр оцінювання якості освіти – правовий статус.
47. Умови прийому та підготовки фахівців для роботи у сільській місцевості.
48. Кредити на здобуття вищої освіти.
49. Правове регулювання працевлаштування випускників.
50. Поняття першого робочого місця. Органи, що забезпечують молодь першим робочим місцем з наданням дотації роботодавцю.
51. Працевлаштування випускників закладів вищої освіти, які навчалися за державним замовленням.
52. Права та обов'язки замовників та випускників. Порядок працевлаштування.

53. Соціальний захист молодого спеціаліста.
54. Соціальні гарантії та компенсації. Тристоронні угоди «вищий навчальний заклад – студент – роботодавець».
55. Основні форми підготовки наукових та науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації: аспірантура і докторантура.
56. Поняття наукового ступеня та вченого звання. Присудження наукових ступенів та вчених звань.
57. Спеціалізовані вчені ради: разові та постійно діючі. Експертні ради.
58. Реформування аспірантури та докторантури в Україні. Соціальних захист молодих науковців.
59. Міжнародні угоди співпраці у сфері вищої освіти.
60. Міжнародні освітні програми і проекти у вищій освіті України
61. Бакалаврські програми і проекти. Магістерські програми і проекти
62. Особливості отримання стипендій.